

mgr Henryk Stanisław Ratajczak,
(starszy wykładowca)

e-mail: henrataj@umk.pl

tel. 56-611-38-17

DROGA NAUKOWA

- praca magisterska : *Gotycki detal architektoniczny w kościołach Chełmna* .UMK Toruń 1987. Promotor doc. dr Jerzy Frycz i prof. dr hab. inż. arch. Jan Tajchman
- studia podyplomowe: Podyplomowe Studia z Zakresu Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa Sztuki Kościelnej, czerwiec 2000.

MIEJSCA PRACY

1. Pracownik ZWCH Elana Toruń (1972-75); Pracownia Konserwacji Kamienia (i Metalu) PP PKZ o/Toruń 1980-1987 (renowator, kierownik zespołu).
2. Od 1987 r. w Zakładzie Konserwatorstwa IZK UMK Toruń. Zastępca dyrektora IZK w latach 2001-2005.
3. Od 2015 Kierownik Studiów Niestacjonarnych na kierunku ODK Konserwatorstwo.

ZAKRES ZAINTERESOWAŃ NAUKOWYCH

Historia organizacji i techniki budownictwa. Dawne rzemiosła i zawody związane z budownictwem. Dawne techniki stosowane w budownictwie i w rzemiośle. Materiałoznawstwo budowlane: ceramika, kamień naturalny i sztuczny, metale i ich stopy oraz beton i szkło. Budownictwo Torunia. Ikonografia związana z historią techniki budowlanej.

PUBLIKACJE I ARTYKUŁY

Artykuły :

- *Drewniane ganki w dzielnicy Toruń-Mokre, zanikający klimat i piękno*, [w:] *Conservatio est aeterna creatio*, Księga dedykowana prof. J. Tajchmanowi, red. J. Krawczyk, Toruń 1999, s. 301-325.
- *Problematyka ochrony XIX-wiecznej mieszkalnej zabudowy szkieletowej przedmieść na przykładzie Torunia* [w:] *Kierunki transformacji polskich miast u progu wstąpienia do Unii Europejskiej*, Materiały konferencji naukowej. Politechnika Szczecińska, Szczecin 2000, s. 70 – 99. (wspólnie z M. Gogolinem),
- *Badania drewnianego detalu architektonicznego XIX- i XX- wiecznej zabudowy szkieletowej przedmieść Torunia*, KAiU, r. 2002, T. 47, z. 1, s. 41—45.
- *Problemy ochrony domów podcieniowych na Żuławach na dwóch wybranych przykładach* [w:] *materiały - Ogólnopolska konferencja Olędrzy i ich dziedzictwo w Polsce. Historia, stan zachowania, ochrona*. Toruń, 11-13 października 2001 r. [w:] *Katalog zabytków osadnictwa holenderskiego w Polsce* (Internet: <http://holland.org.pl>)

- *Pruski mur w Toruniu – nielubiane dziedzictwo? Uwarunkowania powstania, zasób i społeczna percepcja wartości budownictwa szkieletowego z przełomu XIX i XX wieku.* [w:] Zabytki toruńskie młodszego pokolenia. Budownictwo szkieletowe. Toruń 9 maja 2015. s.15-37.

WYBRANE PRACE KONSERWATORSKIE

- Konserwacja romańskich kolumn i tympanonów kościoła św. Trójcy w Strzelnie (członek zespołu)
- Konserwacja okładziny kamiennej z 1911 r. domu handlowego Carsch-Haus i dekoracji rzeźbiarskiej konsulatu Szwecji w Düsseldorfie (członek zespołu)
- Rekonstrukcja elementów do empyry wielkich mistrzów w kaplicy zamkowej w Malborku (członek zespołu)
- Rekonstrukcja sztukaterii w kamienicach Torunia, w pałacach w Lubostroniu i w Szafarni oraz w sanatorium balneologicznym w Ciechocinku (członek zespołu)
- Konserwacja części wystroju sztukatorskiego (odlewy i montaż) w Pałacu Dąmbskich w Toruniu (kierownik zespołu)
- Konserwacja płyty nagrobnej NN (17 w.) z kościoła w Węgorzewie (kierownik zespołu)
- Konserwacja szczytu północnego Ratusza Toruńskiego (kierownik zespołu)
- Konserwacja portalu na ul. Łaziennej 24 (podwykonawca)
- Nadzór nad pracami remontowo-budowlanymi w SSP im. Witkacego w Toruniu

DOKUMENTACJE KONSERWATORSKIE

- *Zabytkowe więźby dachowe w kamienicach toruńskich*, pod kier. J. Tajchmana, (wykonana na zlecenie MKZ w Toruniu). Toruń 2000. 25 %.
- *Dokumentacja konserwatorska domu szkieletowego przy ul. Staszica 5 w Toruniu.* Wykonana na zlecenie WKZ, Toruń 2000
- *Dokumentacja konserwatorska domu szkieletowego przy ul. Kościuszki 16 w Toruniu.* Wykonana na zlecenie WKZ, Toruń 2000
- *Skępe-Wymyślin, Kościół i klasztor bernardynów. Interwencyjne badania architektoniczne dolnych fragmentów zabudowy południowo-zachodniej części kościoła i dolnej części zachodniej elewacji kaplicy św. Anny oraz przylegających do nich partii krużganków klasztoru i dziedzińca odpustowego.* Mps, Toruń 2001.
- *Loggia drewniana przy budynku mieszkalnym ul. Strumykowa 11 w Toruniu. Inwentaryzacja pomiarowo-rysunkowa wraz z dokumentacją fotograficzną.* Toruń 2001. (wykonana na zlecenie MKZ w Toruniu).
- *Zabytkowa wieża drewniana przy kościele pw. Św. Mikołaja w Papowie Biskupim. Inwentaryzacja pomiarowo-rysunkowa wraz z dokumentacją fotograficzną.* Toruń 2002.
- *Kościół gotycki pw. Św. Mikołaja w Papowie Biskupim. Rzut przyziemia. Inwentaryzacja uproszczona (podkład dla projektów branżowych).* Toruń 2003.
- *Więźby dachowe korpusu nawowego, prezbiterium i kaplic bocznych kościoła katedralnego pw. Św. Jana Chrzciciela i Św. Jana Ewangelisty w Toruniu. Inwentaryzacja architektoniczno-konserwatorska wraz z dokumentacją fotograficzną.* Wykonana na zlecenie Kurii Diecezji Toruńskiej i MKZ w Toruniu. Toruń 2003.
- *Inwentaryzacja (dokumentacja) pomiarowo-rysunkowa dla obiektu zabytkowego. Instrukcja wewnętrzna ZK IZK UMK.* Toruń 2008. Razem z W. Kania, Wersje uzupełnione 2010 i 2012

PROJEKTY

- Opracowanie komputerowe składu i grafiki dla: *Dokumentacja opisowo-analityczna, kartograficzna i fotograficzna do wniosku o wpisanie miasta Torunia na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO Toruń 1997*
- Projekty programów i okładek dla materiałów konferencyjnych
- Projekt: Źródła ikonograficzne do przedmiotu historia technik budowlanych z elementami materiałoznawstwa. *Warsztat budowlany w latach 800 – 1500. Budowa. Materiały ikonograficzne z adresami internetowymi*. Mps. Toruń 2013

UDZIAŁ W KONFERENCJACH

- Konferencja naukowa pt. Kierunki transformacji polskich miast u progu wstąpienia do Unii Europejskiej. Referat: *Problematyka ochrony XIX-wiecznej mieszkalnej zabudowy szkieletowej przedmieść na przykładzie Torunia Szczecin 27 –28 listopada 2000.*
- Konferencja naukowa pt. „Olędrzy” i ich dziedzictwo w Polsce. Historia, stan zachowania, ochrona”. Referat: *Problemy ochrony domów podcieniowych na Żuławach na dwóch wybranych przykładach*. Toruń 11 – 13 października 2001.
- Sesja robocza Sekcji Historii Architektury i Urbanistyki PAN poświęcona budownictwu drewnianemu. Referat: *Badania nad detalem architektonicznym zabudowy szkieletowej w Toruniu*. Toruń 15 – 16 marca 2002.
- III Międzynarodowy Zjazd i Konferencja Menonitów na Żuławach im. Helmuta Reimera. Referat: *Przyczyny zniszczeń domów menonickich na Żuławach po 1945 r.* Stegna 14 –16 czerwca 2002.
- Warsztaty konserwatorskie: Problematyka konserwatorska zabytkowej stolarki drzwiowej i okiennej w oparciu o doświadczenia Muzeum Okręgowego w Toruniu. Referat: *Zabytkoznawcza analiza wartościująca stolarki okiennej i drzwiowej*. Toruń, Ratusz Staromiejski. 14-15 listopada 2013.
- Sesja Zabytki toruńskie młodszego pokolenia. Budownictwo szkieletowe. Referat: *Pruski mur w Toruniu – nie lubiane dziedzictwo? Uwarunkowania powstania, zasób i społeczna percepcja wartości budownictwa szkieletowego z przełomu XIX i XX wieku*. Toruń 9 maja 2015.
- Konferencja naukowa: Cement w architekturze i sztuce; XIX Targi Konserwatorskie Konserwacje 2015. Referat: *Wyroby z betonu i lastryka w przestrzeni Torunia w okresie zaborów i Drugiej Rzeczypospolitej*. Toruń 22-23 października 2015.

STYPENDIA, GRANTY I WYJAZDY ZAGRANICZNE

Wyjazdy szkoleniowe: Groningen – Holandia, Oldenburg- Niemcy

NAGRODY I WYRÓZNIENIA

Nagroda imienia prof. Jerzego Remera za pracę magisterską, -1987

Nagroda Rektora UMK za osiągnięcia w działalności dydaktyczno-wychowawczej w roku akademickim 2004/2005

Zespołowa nagroda Rektora UMK III stopnia za osiągnięcia uzyskane w dziedzinie naukowo-badawczej w roku 2010

CZŁONKOSTWO

---

członek SHS oraz Toruńskiego Stowarzyszenia Edukacyjnego „Otwarta Szkoła” od 1996,

DYDAKTYKA

Historia organizacji i techniki budownictwa (konwersatorium), Kamień naturalny w rzeźbie i architekturze (wykład), Historia technik budowlanych z elementami materiałoznawstwa (konwersatorium), Dokumentacja pomiarowo-rysunkowa zabytków architektury (ćwiczenia). Wybrane zagadnienia z dokumentacji konserwatorskiej (wykład i ćwiczenia), Prezentacja zabytków Torunia, Skały budowlane w Polsce - (wykłady i ćwiczenia dla studiów podyplomowych). Praktyki wakacyjne z Inwentaryzacji pomiarowo-rysunkowej zabytków architektury oraz z Badań architektonicznych. Objazd naukowy.